

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA

VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravištvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Invalidi, stojte trdno.

(Ratni Invalid.)

V zadnjem času se opaža, da peša v vrstah invalidov aktivnost in delovanje, katero je na vsak način potrebno, da dosežemo naš cilj, ali da vsaj zboljšamo svoj položaj. Ne pozabljam težkih prilik, v katerih živijo invalidi, nego delamo in smatramo za dolžnost tudi to, da se čim bolj krepko organiziramo. Pomislimo na razočaranje, ki je nastopilo po tolikih naporih z donositvijo takšnega Invalidskega zakona, kakršnega smo dobili. Verujemo in vemo, da so invalidi in rodbine padlih bojevnikov pričakovali mnogo več od svojega Udruga. Ali naj pri tem tudi nikdo ne pozablja, da je Udruga storilo vse, kar je moglo v takih okoliščinah.

Težke socialne prilike nalagajo nam najslabjši dolžnost, da čimbolj strnemo svoje vrste in da s to miloščino, katero dobivamo, delamo na zboljšanje organizacije in samopomoči. Ne smemo pozabljati, da nam splošna ekonomska situacija prinaša vedno večje težkoče in s tem, ako se tega zavedamo, moramo krepiti svojo organizacijo, ki je edina sposobna, da nas zaščiti in nam pomaga. Ne sme se pozabljati, da naše Udruga razpolaga z največjim moralnim kapitalom. Ta kapital je last vsakega posameznika invalida in je največja zaščita njega samega in njegovih pravic. Največja organizacija po številu članov, je naše Udruga vedno vplivalo vsem respekt in vedno se je strogo pazilo na akcijo, ki jo je ono dvigalo. In danes stoji to Udruga na isti višini, ker ima v svoji organizaciji najzaslužnejše sinove naše države.

Zavedajoč se težkoč, ki z dneva v dan postajajo vedno večje, se vse organizira v razna udruženja, ker vsak tak zna, da je močan samo toliko, koliko je članov v udruženju. Organizacija se javlja, kot socialna potreba v borbi za obstanek. Naš obstanek je v najkritičnejšem položaju in zato je za nas največja potreba, da se organiziramo čim bolj.

Zadnji čas se opaža, da se mnogi invalidi slabo ponašajo proti svojemu Udrugu. Iz članskih knjižic, ki jih vidimo, ko prihajajo invalidi v Središnji odbor, se opaža, da mnogi dolgujejo članarino in da so nekateri dolžni celo za leto 1925. Razumeva se, da takšnih ne moremo smatrati več za svoje člane. Mnogi so se izgovarjali, da ne vedo, komu naj plačajo članarino, ker v njihovem kraju ni krajevnega odbora. In tudi znano nam je, da v nekaterih še ni krajevnih odborov. Tam, kjer je tak slučaj, trpe invalidi, ker jim Udruga ne more nuditi nobene pomoči — ker niso naši člani. Ali ne vemo zanje, niti ne vemo, kako živijo in kaj jim je potrebno, ker ni odbora, ki bi nam sporočal,

Invalidi, ne obupajte! Ne pozablajte, da ste v svojem Udrugu močni samo, toliko, koliko je močna organizacija s 50.000 invalidov. Ne pozablajte, da izven Udruga nimate prijateljev. Kdor ni organiziran, naj se organizira. Ne bodite sami, nego stopite v organizacijo, v skupnost.

Ne pozabite, da je v delu vsakega posameznika uspeh skupnosti. P. M.

Dva nova pravilnika

Po določbah invalidskega zakona je pripravil minister za socialno politiko dva potrebna nova pravilnika in sicer za odkupovanje invalidnine ter za zaposlovanje oseb zaščitenih po invalidskem zakonu.

Pravilnika bosta v kratkem izšla. Glavna snov teh pravilnikov bo sledeča:

Pravilnik za odkupovanje invalidnin vsebuje dva načina odkupovanja in sicer z izdajo kapitala in zemlje.

Odkup se vrši za siromašne osebe pred vsemi za lahke invalide od 20—40% nesposobnosti, potem vdove, ki imajo malo deco, šele potem za druge.

Dajalo se bo odkupnine za zemljišča in obdelovanje istih za zgradbe, za poljedelsko orodje ali živino za obrtne svrhe, material, orodje, stroje pa tudi za trgovino.

Po invalidskem zakonu zaščiteni oseba, ki prosi, ne sme biti mlajša od 21 a ne starejša od 55 let.

Pogoji so, da je na dobrem glasu in da dokaže praktično uporabo kapitala.

Višina odpravnine se bo določila potem zdravniškokomisijeskega pregleda na ta način, da se bo izdalo detaljno zdravstveno stanje z diagnozo in predvidelo trajanje življenja dotične osebe. Kapital se bo izračunal tako, da se bo cela invalidnina z eventualnimi dodatki pomnožila z leti predvidenega življenja. Odločal bo Svet Narodnega invalidskega fonda in potrdil minister. Odkupnine padajo na breme vsakoletne dotacije Narodnemu fondu à 2 milijona Din (potem ni upati, da bi jih dosti dobilo?).

Odkup v obliki zemlje pa se daje le poljedelcem. Dotični ne smejo biti mlajši od 18 in ne starejši od 55 let.

V ostalem so za te poljedelce isti pogoji. Kadar prejme kdo odpravnino v eni ali drugi obliki, se mu s prihodnjim mesecem ustavi redna invalidnina.

Precej naših članov in članic je vložilo že prošnje za odkupnine. Kakor vidijo, dotične prošnje niso mogle biti rešene, ker ni bilo še pogojev. Po predloženi podatkih pa razvidijo, v kakih oblikah in pod kakimi pogoji bo šele predvidel odpravnine pravilnik. Ako pomislijo malo na materijelno stran, morajo uvideti, da iz takih sredstev, kakor bodo na razpolago, ne more biti dosti prošenj ugodenih, temveč mogoče le par slučajev.

Druga novost za nas pa bo Pravilnik o zaposlovanju oseb zaščitenih z invalidskim zakonom.

LISTEK.

I v. Vuk:

Skozi okno vlaka...

(Mimobežni vtisi in epizode z mojega potovanja.)

(Dalje.)

Turkinje, si mislim. Zakaj jih tako kličemo? Zakaj jim pravimo Turki? Kaj so to res Turki?... Saj so to vendar Slovani, Srbi in Hrvati, potomci Tvrtka, nekdanji Bogomili. Res je, da ni več te vere, ali nauk je še tu. Saj so vendar Bogomili učili, da sta na svetu Bog in demon. Bog je duševnost, demon je telesnost. Zato se mora človek truditi, da zmaga dobro ali duševnost v njem nad mesom, ki je hudo, demon. Zato odpor, ker je nevarnost, da zmaga telesnost — demon. Ta musliman je v duši Bogomil, zato je odgovarjal mehi, glauru, prijazno in zato mu je težko, da se tepta zakon prerokov, ker zmaga telesnost. Po njegovih nazorih, seve. — Ko sva se vračala s ciceronom, sta na eni iz klopi, ki so na serpentinah, sedeli dve mladi muslimanki. Kopreno sta imeli pritirjeno, a vrženo sta jo imeli čez glavo nazaj.

Mikavna sta bila obraza. Nekoliko podolgovata, z velikimi očmi in dolgimi trepalnicami.

Nasmehnem se. Obe se nasmehmeta, kakor v odzdrav.

Spomnim se besed starega muslimana s turbanom. In sem ju vprašal drzno:

»Kako, o dekleti, ne skrijeta pred tujcem skrivnosti svoje lepote?«

Ena se zmede in seže po kopreno. Druga pa odgovori:

»Kar sva močni dovolj, da je varujeva pred onim, ki mu je lepota v pohujšanje.«

Bogme, bil je odgovor, ki mi je ugajal.

»Prerok je ukazal in vidve mu klubujeta.«

Čutil sem, da sem zinih bedasto.

»Prerok je imel opraviti z ljudmi, ki so ljubili v prirodi gledati skrivnost.«

Kimal sem z glavo.

»In sedaj jo ti objavljaš?«

»Ne. Samo predsodke ubijam. Trgam spono, ki so muslimanski ženi nadelj v obleko misterije in jo v protislovju ponižali do bitja brez duše.«

»Ali pa veš, da si lepa«, sem zasukal razgovor. Ona dvigne glavo.

»To se pravi — kakor je pisal Weininger, ali veš, kako je pisal?«

Bogme, to je dekle? Čutil sem, da sem postal rdeč. Zakaj poznam tisto, kar je zapisal Weininger.

»Da si musliman, bi bilo naravno, kar si rekel s skrivnostno besedo. Zakon prerokov ne brani imeti več žen in priznati več žen. Vaš, Kristov, brani.«

Smeje se. Koketno...

»Svoj zakon kršiš, ti, kristjan.«

Stresem z glavo. »Motiš se.«

»V mislih ga kršiš. V tistih besedah si ga kršil, s katerimi si pozelel mojo lepoto, hvaleč jo z jezikom.

Tajno, tako, kakor vi kristjani kršite vedno — da se ne izve!«

»Kdo si, ki tako govoriš«, sem rekel poražen.

»Ženska«, je odgovorila in z elegantno kretnjo vrgla kopreno čez obraz. »Skrivnost.«

4. Sarajevo — Hercegnovo.

... Zbogom Sarajevo...

Lokomotiva zove. Videl sem te in te nisem videl. Od zunaj sem te gledal, s hriba, kako se razprostiraš, vzpenjaš, sediš na obrive in skale... Kaj je v tvoji notranjosti, nisem videl. Pravijo, da imaš muzej edini te vrste v celi Evropi... Preproge, ki jih tko tvoje tvornice sem videl tudi v Ljubljani. Ali kako jih tko, mi ni bilo dano videti. Zakaj lokomotiva zove...

Pravili so mi, da bom gledal sedaj groteskno-zanimive reči, strašne prepade, mimo katerih se bom peljal... tam na Ivan-planini, nad 1000 m visoki. In peljal nas bo vlak skozi množico tunelov — koliko — takrat jih niti nisem štel, ko sem se peljal skozi. Preveč jih je bilo in zmotil sem se v štetju pri pogledu na strašne prepade. Zdi se mi, da jih je nad en ducat.

»Ivan-planina ima klobuk, poglej«, opozarja Zdravko. »Dež bo. Slabo bomo videli.«

Čimbolj se bližamo, bolj se mračni, a je še komaj pol sedmih... Ze trkajo kaplje na okna, v presledkih, kakor fant-vasovalec, boječ se, da ne zdrami nepoklicanih. Ali vedno več, vedno gostejše. Nato se vije, kakor zna to le v gorah.

(Dale prihodnjič.)

Tudi o njegovi vsebini naj navedemo glavne poteze.

Vse osebe zaščitene po inv. zakonu imajo pravico na zaposlovanje v državnih, samoupravnih službah ali subvencioniranih podjetjih. Zaposlovanje je dvojno in sicer oblaturno in fakultativno.

Obligatorno zaposlovanje morajo vršiti vsa državna in samoupravna telesa, zavodi, subvencionirana podjetja, kakor je predvideno z zakonom.

Fakultativno zaposlovanje pa se vrši v sporazumu med državnimi organi in humanitarnimi ustanovami, privatnimi trgovskimi, industrijskimi in obrtnimi podjetji.

Podeljevanje službenih mest se ne vrši zemljoradnikom kakor tudi onim, ki lahko žive od obrta.

Državna oblastva morajo na 25% neukaznih mest postaviti osebe zaščitene z invalidskim zakonom, ki izpolnjujejo pogoje po činovniškem zakonu, mesta, pri katerih se ne zahteva naporno delo in strokovna izobrazba pa morajo rezervirati 50% vojnim žrtvam.

V prvi vrsti morajo biti postavljene one osebe, ki so že bile na takih mestih, pa so iz neopravičenih razlogov zamenjane z nezaščitenci.

Samoupravna telesa so dolžna zaposliti pri 50% uradniških in drugih mest vojne žrtve in sicer prvenstveno one, ki žive na teritoriju dotičnih teles.

Državne Borze dela so dolžne brezplačno najti posla vojnim žrtvam, vsaj 25% pa takih mest, ki se za nje ne zahteva večje fizične sposobnosti.

Podjetja in ustanove subvencionirane od države, so dolžne 25% mest podeliti vojnim žrtvam.

Trgovska, industrijska in obrtna podjetja ter denarni zavodi morajo 25% služiteljskih

mest, kinematografi pa 50% služiteljskih mest podeliti vojnim žrtvam.

Zaposlujejo se najprvo lahki invalidi, za njimi težki nazadnje polni in sicer najprej oni, ki imajo družino pa so brez imetja ter člani padlih, umrlih in pogrešanih.

Družinske člane se zaposluje prvenstveno pri dotičnih podjetjih, kjer je bil zaposlen umrli oče, ako ni njegovih družinskih članov, pa druge.

Zaposlovanje se vrši tako, da invalidska udruženja prosijo velike župane za odobrenje, da morejo v sporazumu z občinami in samoupravnimi telesi sestavljati spiske, koliko je mogoče zaposliti kje vojnih žrtve? Na zahtevo oblastnega udruženja izda veliki župan naredbu pristojnim organom, s priporočilom, da se zahteva izvede. En izvod spiska dobi ministrstvo socijalne politike, da po potrebi v sporazumu z ostalimi ministrstvi izda odločbo, kje in koliko števil vojnih žrtve se ima zaposliti.

Državna in samoupravna oblastva in subvencionirana podjetja so se dolžna za vsa mesta, ki jih popolnujejo, obrniti na ministrstvo socijalne politike.

Osebe, ki žele zaposlenja, morajo vlagati prošnje preko svojih oblastnih udruženj, priložiti pa morajo poverjene prepise sodnih sklepov o invalidnosti ter poslednjih nadpreglednih listov, uverenja občin o imovinskem stanju, davčnim potrdilom, npravnstveno spričevalo, potrdilo, kakšen poklic je imel pred onesposobljenostjo, kako je sedaj zaposlen in če se more na drug način preživljati.

Rešenja izdaja ministrstvo socijalne politike ter se dostavljajo preko finančnih blagajn, da se ima dotičnemu ustaviti ali naznačiti samo pol invalidnine.

Tak pravilnik o zaposlovanju, približno, bo v kratkem izšel v ministrstvu socijalne politike.

Ako bosta oba prednavedena pravilnika mogla zboljšati položaj vojnih žrtve, pozdravljamo čimprej njih sprejem.

ne pa na zakon in pravilnik, je videti, da ne pozna dela našega udruženja kot avtonomne organizacije. Naše udruženje ima pravico, da samostojno odločuje v vprašanih organizacijah. Kongres odločuje o vsem in more spremeniti tudi pravila. Zato je skopljanski kongres pooblastil Središnji odbor, da sprejme nova pravila. Tudi če bi ne bilo novega invalidskega zakona bi Središnji odbor to storil.

Istina je, da ne zadene krivda invalidov, ako v zagrebški oblasti niso pravila potrjena, toda krivec obstoji. Pravilno bi bilo, da veliki župan pove razloge, zakaj ne odobri pravil. Radi roka po zakonu je stvar ta, da je minister splošna pravila potrdil itak pred 21. majem. Tehnična stran v udruženju je pa zahtevala, da so bila pravila po posameznih velikih županijah tudi po tem roku potrjena, ker za overavanje ni odrejen rok. Dr. Bazala naj bi raje omenil, ko govori o interesu invalidov zagrebške oblasti, o neednakosti teh invalidov.

Zakaj se Zadrugi »hrvatskih« invalidov vse stori, da je dobila velik kompleks zemljišča v izkoriščanje itd., dočim se našemu oblastnemu odboru preprečuje delo? Ta zadruga pa ni invalidska, ker sta v njej le 2 invalida. Zakaj ime te zadruge ni v nasprotju z zakonom, ki priznava le invalide kraljevine SHS, nikjer pa »hrvatskih«, srbskih, slovenskih, nemških ali madžarskih invalidov?

Tako smo objasnili na kratko polemiko Ratnega Invalida z ozirom na upit in razloge Dr. Bazale.

Mi mislimo v vprašanju naših pravil sledeče:

Invalidski zakon glede našega že prej obstoječega udruženja ne zahteva nobene nove ustanovitve, pač pa samo reorganizacijo, ker pravi zadnji stavek čl. 91, da se mora samo prilagoditi njegovim razmeram.

Po določbah gre samo za novo formacijo odborov, drugega pa popolnoma nič.

Treba je bilo samo spremeniti pravila v tem smislu.

Stara pravila udruženja dajejo pravico državnemu invalidskemu kongresu, da odloča o spremembi pravil (čl. 21 pravil).

Ker je kongres že poprej v Skoplju pooblastil širši središnji odbor, da sme sam sprejeti veljavno spremembo pravil, se je lahko središnji odbor te prilike poslužil. Plenum je sprejel spremenjena pravila, ki so v bistvu ostala skoro popolnoma ista, le da so se vpoštevale poleg drugih malenkostnih sprememb nove formacije in nazivi posameznih odborov.

Če so bili naši odbori na podlagi starih pravil po velikih županijah priznani, so morali isti priznati tudi način spremembe pravil kakor se je mogel vršiti.

Ker je invalidski zakon stavil pogoj ali zahtevo kakšne odbore moramo v udruženju formirati, je posegel v naše notranje avtonomno pravo. To pravo je zasigurano po obstoječih zakonih itak vsakemu društvu, da sme odločati samo, kakšno naj bo na znotraj. Zakaj moramo imeti ravno oblastne odbore, zakaj ravno krajevne in morajo stati ravno na sedežih oblasti in gotovih krajih? Saj bi mi na pr. za Slovenijo lahko naredili centralo v Zidanem mostu! Mogoče, da je imel pri sodelovanju o priliki sestavljanja novega zakona nekoliko interesa na tem Središnji odbor po principu »divide et impera! Državna oblast ga gotovo ni imela. Pa mi bomo našo organizacijo v Sloveniji že tako uredili, da se ne bomo zato prerekli.

Na vsak način se je moralo v udruženju obdržati jedinstvo! Zato je moral skrbeti Središnji odbor in na temelju člana po prejšnjih pravilih in po pooblaščenju skopljanskega kongresa je smel in moral napraviti spremembo pravil celokupnega udruženja. Če bi vsak odbor delal zase pravila, bi ne bilo več ene enotne organizacije združenih odborov, pač pa veliko pokrajinskih organizacij, ki bi se v principu ne mogle zložiti v enoto.

Zakonodajec gotovo ni na to mislil, ko je dal pravico velikim županom za potrditve pravil Krajevnih in Oblastnih udruženj. Zdelo se mu je, da je treba nekih vidiranj z ozirom na Krajevne predpise, da se posamezne odbore vzame v društvene katastrofe in se jih vzame pod nadzorstvo. Pa tudi da se potrdijo po obstoječih Krajevnih zakonih, ta njim popolnoma nič nasprotujoča pravila, ker znano je, da imamo v vsaki pokrajini drugačno še staro zakonodajstvo.

Logično pa je, ako bi v Zagrebu predložili svoja pravila, v Ljubljani svoja, v Osijeku svoja itd. kot popolnoma separetne organizacije, da bi Središnje udruženje v Beogradu na raznih varijacijah in principih najbrž ne moglo tvoriti svojih pravil, da bi z njimi napravilo udruženje in njega enotnost ter jedinstvo. Zakon pa zahteva, da se morajo vsi organi udruženja združiti v Središnji odbor.

Naši društveni katastrofi smatrajo seveda vsak naš odbor v pokrajini kot zasebno organizacijo, ki mora vpoštevati predpise društvenega reda ali zakona, ki velja v pokrajini. Za spremembo pravil ali ukinitve organizacije mora glasovati po predpisih članstvo dotične organizacije. Zato se nismo mogli zanesiti na določbo novih splošnih pravil Udruženja, ki jo je napravil plenum, da bi kar predložili pravila v potrditev, občni zbori in kongres bi pa šele kasneje naknadno glasovali zanje. To bi bila diktatura članstvu. Sklicati smo morali izredne skupščine vseh naših odborov, da smo dokazali, da je članstvo po naših predpisih glasovalo za spremembo, morali smo pa postaviti kongresu vseeno nekatere malenkostne spremembe, katero je sprejelo članstvo.

Na ta način smo pri nas dobili pravila čisto po predpisih utemeljeno potrjena. Članstvo ima namreč pravico ali sprejme pogoje celokupnega udruženja, dru-

Ali je naša reorganizacija pravilna?

Narodni poslanec g. dr. Albert Bazala iz Zagreba je vložil na ministra za socijalno politiko upit glede reorganizacije našega udruženja, ki je sledeči:

1. Ali Vam je znano, da v zagrebški oblasti do danes še niso potrjena pravila krajevnih udruženj in radi tega tudi oblastna organizacija ne more biti izvedena?

2. Kaj hoče ukreniti minister, da spričo tega invalidi ne bodo prikrajšani pri svojih pravicah, ker se to dogaja brez njihove krivde, rok za reorganizacijo odrejen po zakonu pa je že potekel?

3. Kaj hoče učiniti minister, da se reorganizacija invalidskega udruženja dovede na pravo pot, po zakonu in pravilniku, katero je ravno minister s svojo potrditvijo pravil dne 15. aprila presegal. Organizacija se vrši po odločbah skopljanskega kongresa ter je v nasprotju z zakonom in pravilnikom zato je vprašanje, če more uživati tako organizirano udruženje z zakonom zajamčena prava.

Vse to je utemeljil dr. Bazala z dokazi, ki so v glavnem sledeči:

Minister za socijalno politiko je potrdil skupna pravila, ki niso sprejeta po načinu kakor predpisuje invalidski zakon.

Organizacija je predvidena na principu delegacije, to je Krajevna udruženja morajo sestaviti Oblastno in Oblastna udruženja Središnje udruženje. Invalidski zakon pooblašča za potrditev pravil Krajevnih in Oblastnih udruženj velike župane, le pravila Središnjega udruženja potrdi minister socijalne politike. Pravilnik k inv. zakonu pravi izrecno, da morajo biti pravila Krajevnih udruženj sprejeta na zborovanju invalidov dotičnega kraja, Oblastnih udruženj pa na zborovanju delegatov, Središnjega udruženja pa na zborovanju oblastnih delegatov v Beogradu.

Jasno je torej, da se Središnji odbor ne bi mogel poprej konstituirati, dokler ni sprovedena organizacija Krajevnih in Oblastnih udruženj. Sedanja reorganizacija invalidskega udruženja pa ni napravljena po invalidskem zakonu in pravilniku, pač pa na osnovi pooblastila skopljanskega kongresa, kakor predvideva čl. 63 samih pravil. Skopljanski kongres nikakor ni mogel biti kompetenten, da sprejme pravila za celokupno udruženje, ker se je reorganizacija udruženja z inv. zakonom in pravilnikom odredila šele kakega pol leta pozneje, torej bi moral veljati predpis reorganizacije od zdolaj gori, kakor predpisuje pravilnik. Minister za socijalno politiko pa je potrdil celokupna pravila po principu kongresa, torej je presegal pot potrditvam velikih županov, ki so postale iluzorne. Zato se je dogodilo, da je reorganizacija naletela na zapreke, ker je v pravilih drugače predvidena in se tudi izvršuje, kakor pa predpisujeta zakon in pravilnik.

V tem smislu obširno utemeljuje dr. Bazala svoj upit.

Zagrebški veliki župan ni potrdil nobenih pravil, torej stoji danes organizacija pri starem, na vsak način pa pri tem zelo peša, kajti znano je, da se tam ustanavlja nova separatistična organizacija izven našega udruženja, ki ne more uživati priznanja po invalidskem

zakonu. Predno izrazimo v tej stvari svoje mnenje, pogledimo kako izpodbija trditve dr. Bazale v Ratnem Invalidu Središnji odbor. Po razložitvi dr. Bazalovih utemeljitev pojasnjuje poim udruženja in njegovo sestavo iz katere se razvidi, da je cela organizacija nekaj edinstvenega. To pa radi tega ker navedbe dr. Bazale opominjajo na Središnje udruženje, o katerem govori invalidski zakon, kakor da bi bila organizacija zase za katero edino potrdi pravila minister. Nato pojasnjuje, da se vse delo v udruženju vrši na podlagi delegacij, kar lahko pričajo občni zbori, plenarne seje in kongres. Ako kdo prečita nova pravila mora opaziti, da je udruženje obstojalo in še sedaj obstoji na temelju delegacije kakor zahteva zakon. Dr. Bazala pa kakor se vidi ne pojmuje smisla organizacije ter reorganizacije. Po zakonu je vendar predvidena le reorganizacija, to je avtomatično menjanje oblike, sestava pa ostane ista. Da pa so nova pravila vpoštevala delegacijo, nai priča to ker za vso to izmenjavo oblike v udruženju predvideva sankcijo Krajevnih in Oblastnih skupščin v teku leta 1926. Ako bi pa stali na Dr. Bazalovem stališču, bi delali novo udruženje, ki bi mogoče v 2 letih ne bilo gotovo ter bi tehnično in materijalno veliko stalo. Organizacije so ostale na sistemu delegacije ter so izraz pravega invalidskega razporeda. Zakaj bi bil pogazen zakon s samo spremembo imen, za katere je predvidena tudi forma delegacije na poznejših skupščinah. To je g. minister tudi vedel, zato je potrdil pravila.

Stališče dr. Bazale za novo formiranje udruženja bi bilo na mestu pozneje po bodočih vojnah, ako jih bo kaj. Reorganizacija je že povsod izvršena in pravila oblastveno potrjena, le v zagrebški oblasti še ne, kljub temu, da je tamošnji oblastni odbor kakor trdi dr. Bazala sklical oblastno skupščino, na kateri je prisostvovalo od 17 podružnic 13 delegatov, ki so sprejeli pravila in izvolili oblastni odbor. Da se ni reorganizacija vršila najprvo s potrjevanjem pravil Krajevnih udruženj itd., torej od zdolaj gori, se zdi, da ima g. dr. Bazala pogrešno mišljenje. Zakon predvideva edinstveno organizacijo sestavljeno iz Krajevnih in Oblastnih odborov. Torej to edinstveno udruženje se mora najprvo potrditi, potem se lahko izvzamejo pravila za posamezne organe udruženja. Ako se to vzame iz pravnega stališča, je brez dvoma, da se mora s splošnimi pravili za celo organizacijo priznati njen pravni obstoj, šele potem se izvleče ono, kar je v zvezi s posameznimi organi udruženja (posameznimi odbori). V drugem slučaju bi vsak odbor sprejel svoja drugačna pravila in nastalo bi vprašanje, kako bi se napravilo edinstvo.

Minister socijalne politike kot nadzorna oblast je moral zagarantirati delo udruženja v mejah zakona. To je mogel le s potrditvijo pravil celokupnega udruženja. Veliki županji morajo pri svojem pravu, ki jim pristojna v tem soglašati ne pa da po svoje tolmačijo spremembe. To nasprotuje ustavi v primeri z jedinstvom.

Ker se trdi, da pravila niso sprejeta na skupščini oblastnih delegatov, potem se ne ve za delo na našem zadnjem kongresu v Cetinju, ki je sprejel ta pravila.

Ko govori dr. Bazala, da je minister presegal pot s potrditvijo, ker se je oziral na skopljanski kongres

gače pa tudi lahko izstopi iz udruženja, ker ima tudi pravico, da ustanovi kakršnokoli samostojno organizacijo, ki ne nasprotuje predpisom.

V tem oziru je po naziranju Središnjega odbora dotični pasus, da bi kar reorganizirali brez vednosti članstva, ki bi šele naknadno potrjevalo pravila na občnih zborih pogrešno.

Članstvo je prvo, potem so posamezni odborniki. Ako noče sprejeti edinstvenih pogojev, lahko gre, edinstvenih pravil pa vendar ne more članstvo vsakega odbora po svoje preveč predrugačiti. Ako je zagrebški oblastni občni zbor s 13 delegati sprejel pravila po našem mnenju za krajevne predpise še ni dosti, pač pa bi jih moralo najprvo članstvo na krajevnih (mesnih)

skupščinah. Na ta način bi ne imel velik župan sigurno nobenega oporekanja za potrditev. To zahtevajo krajevni predpisi, da si je bil Središnji odbor po prejšnjih pravilih in po pooblaščenju kongresa v istini popolnoma pooblaščen sprejeti končno spremembo pravil.

Sistem delegacije, o katerem je prerekanje med g. dr. Bazalom in Središnjim odborom po naših novih pravilih ostane, vendar je bil pa zgrešen v eni točki starih pravil, to je, ker je imel o spremembi ali ukinitvi takih udruženih organizacij odločati en sam forum in sicer kongres. Tudi sedaj v novih pravilih je to ostalo. To nasprotuje nekaterim krajevnim predpisom, pa tudi se lahko smatra za diktaturo. O tako važni stvari mora odločati cel aparat od zdolaj gori.

Dodatki za otroke.

Težki in popolni invalidi, siromašnega stanja, pretežki pa ne glede na imovinsko stanje, imajo dodatke za ženo in deco, v smislu člena 45 invalidskega zakona.

Pri nas v Sloveniji vlada po večini naziranje, da pripadajo dodatki bodisi za zakonske, nezakonske ali usvojene otroke pod pogojem, ako so spočeti pred činjenico ali okolnostjo, ki daje invalidu pravico do invalidnine. To se pravi zakonski ali nezakonski potem rojeni otroci, ko je bil kdo že invalid, nimajo pravice do dodatkov.

Sodišča pri nas so pri prevedbi na prejemke po večini tega naziranja.

Mi pa konstatiramo, da to naziranje ni pravilno, in da smisel dotičnega člena govori drugače:

Slovenski tekst člena 45 pravi: »Za vsakega zakonskega otroka kakor tudi za nezakonskega otroka, spočetega pred činjenico itd.«

Srbski tekst (ki je original) pa pravi: »Za svako bračno dete, kao i za ono vanbračno priznato dete, koje je začeto itd.«

Vernih duš dan!

Vse hiti na pokopališče, k svojim dragim nepozabljenim. V spomine in molitev zatopljeno ljudstvo obdaja grobove. Spomin na domače, spomin na prijatelje in znance nas popelje od groba do groba, tam mislimo na nje, na pretekle čase in pri gomili občutimo tolažbo. Obisk grobov je veličasten. Pogled nam obstane na vrstah grobov zapuščenih, neobdelanih, ki so prazni in neposeteni. Čigavi so? V njih so pokopani tujci na domačem pokopališču, vojaki, za katerimi žalujejo žene, otroci, starši in prijatelji daleč v tujini. Tuje roke so jim površno mogoče popravile razpadajoče gomile — zapuščeni so. Zakaj? Ker so žrtve ker je njihova usoda taka? Žalosten pogled, srce se krči in človek ima bridko sočutje.

Naši domači fantje in možje so drugod, v enakih grobovih. Žene, otroci in svojci morajo

biti na vernih duš dan doma, zatopljeni v prebridke misli. Nobene utehe nimajo, saj ne morejo iti niti k njim na grobove, ki so daleč zapuščeni — v tuji zemlji.

Za veliko se jih ne ve, zgubili so se na širnih poljanah, v visokih gorah, zbrisani so vsi sledovi. Za nje ni vernih duš dan, z obiskom grobov, z lučicami in vencji na njih, kakršnega napravi ljudstvo. A njihov duh živi vendar med nami. Živi med vedno otožnimi njihovimi rodbinami, ki zapuščene in osamljene oplakujejo spomine, živi pa tudi med nami posebno njihovimi vojnimi tovariši, kateri smo postali druge vrste vojne žrtve in zato tem bolj sočustvujemo z usodo, ker poznamo vse trpljenje. Slava njihovemu spominu!

Politične beležke.

Izravnan vladna kriza. Uzunovičeva vlada je predložila kralju demisijo in jo čez nekaj dni preklicala. Vse se je izvršilo za kulisami in brez sodelovanja parlamenta. Še danes se točno ne ve, zakaj je vlada demisionirala, kakor se ne ve, zakaj je bila demisija preklicana. Teden dni so vodilni državniški lansirali v javnost dvomne izjave, Radić se je prepeljal iz Zagreba v Beograd, časopisje je bilo polno senzacionalnih vesti in krize je bilo konec. RR se je zakrpalo in pravi, da to krparijo predstavlja tajni protokol, ki je bil podpisan od obeh Radićev in od Uzunoviča ter Srškića. Protokolarično so se radićevci zavezali, da glasujejo za nettunske konvencije, za stanovanjski zakon in za radikalnega predsednika narodne skupščine. Po tajnem protokolu imajo radikali pravico, da sami sklepajo sporazume z drugimi strankami v svrhu razširjenja koalicije in da je novi vladi prepuščeno, da najde najprimernejšo formulo za likvidacijo zagrebške afere ob priliki obiska češkoslovaških parlamentarcev. Štefan Radić je pristal. — Vse opozicijske stranke so izjavile po svojih voditeljih, da je bila rešitev vladne krize neparlamentarna. Izjemo dela le SLS, ki se pripravlja na vstop v vlado.

Narodna skupščina. Dne 20. t. m. je bilo po sprejetju stanovanjskega zakona zaključeno izredno zasedanje narodne skupščine in še isti dan otvorjeno redno zasedanje. Na prvi seji je bilo izvoljeno skupščinsko predsedstvo, ki je isto kot je bilo v prejšnjem zasedanju. Ponovno izvoljeni predsednik skupščine Marko Trifković na seji ni bil navzoč, ker je baje bolan.

Stanovanjski zakon. Pri debati o novem stanovanjskem zakonu je v narodni skupščini podal najprej ekspezo minister za socialno politiko Simonović, ki je med drugim izvajal: Ne moremo se pohvaliti, da je naša država dosedaj bogve kaj ukrenila za omiljenje stanovanjske bede. Država je imela na razpolago zelo skrom-

na finančna sredstva in še ta je morala predvsem porabiti za obnovitev krajev, ki so v vojni dobi največ pretrpeli. Sedaj je v načrtu vlade, da dvigne privatno inicijativo za zgradbo stanovanjskih hiš in da preskrbi cenen kredit. Na razpolago je fond 12 milijonov dinarjev za zgradbo uradniških hiš. V izdelavi je zakonski načrt o zadrukah, katerih naloga bo graditi stanovanjske hiše. Fond za podporo brezposelnim je dosegel vsoto 30 milijonov dinarjev. Ministrstvo za socialno politiko se bavi z načrtom, kako ta denar porabiti za zgradbo stanovanjskih hiš, pri kateri bi bili zaposleni predvsem delavci, ki so brez posla. Minister je mnenja, da bodo z novim stanovanjskim zakonom cene v starih stanovanjih nekoliko poskočile, one v novih zgradbah pa padle; uravnoteženi bodo odnosi med stanovanjskimi najemniki in hišnimi lastniki. — Za ministrom se je oglasilo k besedi več poslancev iz opozicije, ki so ostro kritizirali vladni predlog o stanovanjskem zakonu in povdarjali, da se je vlada izkazala popolnoma nezmožno, rešiti to perečo vprašanje. Seveda pa govori opozicijskih poslancev niso nič kaj ganili vladnih poslancev. Vladni osnutek stanovanjskega zakona je večina sprejela.

Priprave za novi državni proračun. Ministrski svet je razpravljal o novem državnem proračunu, ki naj pride v razpravo v narodni skupščini. Po izjavah vladnih krogov bo znašal novi proračun preko 11 milijard dinarjev. Z enkrat izkazuje osnutek proračuna še ogromen deficit. Posebno dohodki ministrstva za promet in ministrstva za šume in rudo so znatno nižji od tekoče proračunske dobe. Zatrjuje se, da so pokojnine v novem proračunu za 100 milijonov znižane. Ubogo ljudstvo naj bo zopet tisto, ki bo pripomoglo do ravnovesja v proračunu.

Nove smrtné obsodbe v Bolgariji. Sofijski prefekt iz dobe Stambolijskega, Prudkin, je obsojen na smrt. Da je obsoda izvršena, jo mora podpisati kralj. Splošno se pa računa, da kralj

Boris tega ne bo hotel storiti, ker se boji odgovornosti. Strašne morajo biti razmere v Bolgariji in sodišča svoje vrste.

Naše gibanje.

Odgovor na »Pismo invalida«. V listu »Enotnost« z dne 21. 10. t. l. objavlja tovariš Anton Mlinar iz Rakeka svoje pismo, da 2 leti ne dobiva pokojnine, ker je reduciran in hodi zastoj po tistih borih 7.30 Din. Vpraša, kje naj dobi priče, da je bil res ranjen, ker je bil skupaj s samimi Nemci? Na koncu pa pravi: Funkcionarjem izvršnega odbora pa: Zakaj ne poveste reducirancem, da se priče, ki niso s svojimi očmi videle, ko je reduciranec bil ranjen, ne bodo vpoštevale. Meni, ki sem našel edino pričo, s katero sva se vsakih 48 ur videla, t. j. pri izmenjavi straž, se mi je reklo, da zadoštuje. Bolje bi bilo, če bi se nam odkrito reklo, da za nas nema para, ker ga rabi vojni minister za kanone, da bo še več invalidov. Delu čast in oblast!

Tov. Mlinarju odgovarjamo, da mora zdrav razum vedeti, da človek, če neke stvari ni videl, ne more pričati, da je resnična. V Vojnem invalidu in po zborovanjih smo že tolikokrat pojasnili postopanje za reducirance, da mora vsak vedeti, če se le količkaj zanima za vprašanje in organizacijo. Če sta se z dotično pričo videla samo pri izmenjavi straž, da tov. Mlinar ni povedal, ako ga je še kje drugod videla, mu gotovo pri izvršnem odboru ni nobeden mogel priporočati take priče. V zahvalo za pripomoč in nasvete pa tov. Mlinar funkcionarje smatra za tako oblast, ki dela nekake krivice nad invalidi. Ali izvršni, oziroma sedaj oblastni odbor daje in jemlje pare, da bi imel povod odkrito povedati, da nič noče dati, da on kot organizacija rabi denar za kanone? Delu čast, da tov. Mlinar, ne pa demagogiji!

Overovljeni prepisi. Nekateri tovariši, ki pošiljajo prošnje Protezni delavnici, ali drugam, prilagajo tem prošnjam potom občine ali naših Krajevnih odborov overovljene prepise sodnih sklepov ali drugih prilog. Po naših predpisih morejo pravnoveljavno overavljati prepise le sodišča ali notariji, ne pa občine ali naše udruženje. Zato je potrebno, da gre vsak tovariš overovit prepis k pristojnem sodišču. Če pa že predloži overovljen prepis od občine ali našega udruženja, naj poleg tega priloži še odrezek nakaznice, na katero prejema pokojnino. Tovariši pazite na to in tudi da boste prošnjam odslej prilagali potrebne priloge, ker drugače poslovanje zastaja in se morajo vršiti nepotrebna dopisovanja.

K reviziji invalidskega zakona. Čuje se, da je vlada pripravljena revidirati naš sedanji invalidski zakon. Naš Središnji odbor je že stavil ministru za socialno politiko nekatere spremenišne predloge in sicer: da se davčni census za pogoj siromašnosti poviša od 20 Din nazaj na 30 Din, kakor je bilo prej, da se dodatek k invalidnini invalidom in družinam padlih iz Srbije, Črne gore in dobrovoljcem odredi iz svote za osebno vojno škodo potom reparacijske komisije, in da ne bo ta dodatek manjši od 25 Din dnevno, da imajo polni in pretežki invalidi nadaljno pravico do polne invalidnine tudi, ako dobe zemljo, ostali invalidi in družine padlih pa v tem slučaju le polovico invalidnine, da dobijo dobrovoljci Srbije in Črne gore in družine teh padlih dobrovoljcev tudi polno invalidnino naprej, ker jim zemlja pripada kot dobrovoljcem. Na vsak način bomo skušali doseči pri reviziji še kaj drugega, zato se hočemo pripraviti.

Za pravico reducirancev na proteze. Že zadnjič smo v našem listu omenili v članku Protezna delavnica, da gre tudi reducirancem pravica do ortopediranja pod pogojem, ako zadošče členu 92 inv. zakona. Ta člen pravi: »Oseba zaščitená s tem zakonom, ima pravico do zdravljenja in aparitiranja pred izvršeno sodno odločbo o pravici do invalidnine, če verodostojno dokaže, da ima pravico po tem zakonu«. Pravilnik k temu členu pa pravi, da mora taka oseba predložiti potrdilo pristojnega oblastva, da se je onesposobila v razmerah, ki dajo pravico do zaščite po tem zakonu. Reduciranec, ki je vložil obnovo postopanja na podlagi novih verodostojnih dokazov je zadostil pogojem za zaščito, vendar pa čaka na izvršno sodno odločbo. Na vsak način mora imeti dotični po gori navedenem členu pravico do ortopediranja. Za to naj si dotični pustijo izstaviti potrdila pristojnih okrajnih sodišč, katera naj se glase: »Prosilec se je onesposobil v razmerah, ki dajejo pravico do zaščite po invalidskem zakonu«. Taka potrdila naj reduciranci predložijo prošnjam na Protezno delavnico.

Udruženje vojnih invalidov v Mariboru si je nadelo nalogo, da prevzame tudi letos primerno ureditev zelo zapuščenega in zanemarnjenega vojaškega pokopališča na mestnem pokopališču v Pobrežju pri Mariboru. Vsled tega

hoče Udruženje do praznika Vseh Svetih 1. novembra 1926 vojaško pokopališče popraviti in okinčati vse vojaške grobove brez razlike narodnosti, vere ali čina, ker vsekakor zaslužijo pažnje in spomina. V to svrhu se je Udruženje vojnih invalidov v Mariboru obrnilo s prošnjo na mestni magistrat, da prepusti nekaj delavnih moči od stavbenega urada, kateri prošnji je gosp. župan dr. Leskovar rade volje ugodil. Ureditv vojaških grobov se je že pričela pod nadzorstvom gospoda Emila Gerbac-a, ravnatelja Mestnega pogrebnege zavoda v Mariboru. Tudi vojaška oblast je dala nekaj vojakov na razpolago, da čimprej izvršimo to nalogo in da bo vojaško pokopališče podobno lepemu vrtu.

Mesto za izvršilnega uradnika, poduradnika ali sluge se razpisuje pri okrajnem sodišču v Ptuj. Prošnje z vsemi dokumenti je vlagati do 15. novembra t. l. na Predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru.

Cerknica. Za vedno nas je zapustil tovariš **Franjo Frank** 30% voj. invalid, bivši trafikant v Cerknici. Zadel ga je nagla smrt. Prispevši domov z dela je v par urah izdihnil svojo blago dušo. Bil je vedno vnet član in sodelavec v organizaciji in zadnje leto član uprave tukajšnjega krajevnega odbora. Žal da ni bilo vojaškega pogreba, za kar je bilo sicer vse preskrbljeno, pa se je pogreb vršil dve uri prej, kakor je bilo javljeno krajevnemu odboru, zato je tudi vojaštvo prepozno prispelo. Konec je tvojega trpljenja dragi tovariš, lahka naj ti bo domača zemljica!

Krajevni odbor na Bledu pozivlja vse dotične člane ki dobe od okrajnega sodišča v Radovljici sklepe, s katerimi se naznanja zakaj so reducirani, da se ž njimi zglasijo pri tajniku. Javiti se je treba takoj da se ne zamudi roka, ki je določen za pritožbe. Oni člani, ki dobe sklepe o pokonini, naj se istotako javijo pri tajniku, da na podlagi zakona pregleda, če so se pokonina in dodatki določili pravilno. Rok za pritožbe je samo 30 dni od dneva prejema zato naj nihče ne odlašaja. Večina teh sklepov je nepravilna. Kdor bi zamudil prizivni rok naj potem ne tarna, ker se ne da nič več napraviti in naj pripíše posledice svoji malomarnosti. Torej z vsakim dopisom in sklepom ki ga bode sedaj preiel se javite!

Bled. V nedeljo 10. oktobra t. l. je priredil krajevni odbor trgatve s srečolovom. Prireditv je uspela v vsakem oziru prav zadovoljivo. K temu so pripomogli obilo darovalci lepih in bogatih dobitek med njimi zastopa častno mesto p. t. tvrčka Clotar Bouvier iz Gornje Radgone, ki nam je letos zopet podarila grozdje za trgatve. Da pa je bila prireditv tako družabna, gre hvala zagoriškim dekletom in fantom, ki so kot viničarke in viničari neumorno sodelovali in dvignili skupno z obiskovalci celotno prireditv na vrhunec prijetne zabave. Tudi sreča je imela to nedeljo svoj dan tako da je le malokateri odšel brez lenega dobitka. Lahko bi rekli da se naide sreča le pri nesrečnih invalidih. Žal moramo ob tej priliki pripomniti da se invalidskih prireditv ogibljejo nekateri krogi in prav zameriti jim je, kajti tukajšnji odbor vedno pokaže smisel tudi za potrebe izven udruženja. Tako je lansko leto podarilo prebitek veselice za spomenik padlim vojakom letos pa polovico dobitka za nabavo šolskih knjiž revnim otrokom. Knjižice so neobhodno potrebne, nikjer da se ne dobi denarja za nakup zato se je odbor odločil, da letos pomaga v tej stiski. Knjižice se podarijo šolski knjižnici. Upamo da nas bo pri prihodnji prireditvi polna miza. To not na vsem, ki so počastili našo prireditv »na svidenie!« Letos prvič ima krajevni odbor tudi lep dohodek iz trafike, ki jo v sezoni vodi iz prijaznosti gđna. Berta Lergetporerjeva v svojem paviljonu na Aleksandrovi šetališču. Tudi njej se na tem mestu prav tolo zahvaljujemo, saj še nikoli ni odklonila podpore vojnim žrtvam. Na ta način smo si preskrbeli potrebna sredstva da priredimo Božičnico svojim članom da bo v teh lepih simboličnih praznikih tudi v hišah vojnih vdov na mizi beli kruhek. Vsem, ki ste pripomogli z darili, sodelovanjem in obiskom velja ta naša iskrena hvala.

Krajevni odbor v Ptuj naznanja svojim članom in članicam, da je finančni odsek mestne uprave v Ptuj v svoji seji dne 19. oktobra t. l. sklenil, da se izda za popolne in teške voine invalide dovoljenje za brezplačno kopanje v mestnem kopališču. Za vse druge voine invalide in vdove pa se dovoli polovično ceno. Listki se izstavljajo pri mestni blagajni, kjer se mora vsak izkazati z legitimacijo to je s člansko knjižico s sliko. Kopeli se bodo nakazovale od slučaja do slučaja.

Prerana smrt. Umril je dne 20. junija 1926 v najlepši dobi, starosti 32 let 50% vojni invalid

Ivan Kleneček od Sv. Antona v Slov. gor., redni član mariborskega Udruženja vojnih invalidov. Bolehal je mnogo let na posledicah, zadobljenih v svetovni vojni, katere so ga prezgodaj pognale v grob. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke. Naj mu bo zemljica lahka! Slava njegovemu spominu, družini pa naše sožalje.

Razpisane trafike. Na novo se nameravaio ustanoviti trafike: v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 7, na Sv. Petra nasipu 71, na Cesti v Rožno dolino 40, v Rožni dolini cesta V. šte. 2 in v Spodnji Šiški v Jernejevi ulici. — Takoi je za prevzeti obstoječa trafika v Vel. Liplenah šte. 12. Reflektanti, voine žrtve ki razpolagajo s primernimi lokali in kapitalom, naj se nemudoma javijo v pisarni Udruženja vojnih invalidov. Krajevni odbor v Ljubljani.

Opanke. Udruženje vojnih invalidov v Mariboru je preiel od velikega župana mariborske oblasti 165 parov opank v razdelitev najrevnejšim članom in članicam, zaščitenim po invalidskem zakonu. Prošeni za podelitev opank je preiel dospelo, in sicer iz cele mariborske oblasti, za katere je Oblastni odbor v Ljubljani odobril razdelitev. Toda opanke za odrasle so počle le nekaj parov za matne otroke ie še držinam na razpolago. Zato opozarjamo voine invalide in vdove da ne vlagajo več prošni za opanke odraslim. To velja tudi za vse Krajevne odbore U. V. I. Vsi oni invalidi in vdove mariborskega okraja kateri so prošnie pred tedni vložili, se pozivajo, da opanke čimprej dvignejo.

Kopališče v Kraljevi. S posebno zadruzo se je posrečilo osnovati invalidsko kopališče ob morju v Kraljevi. Celo združeno akcijo je vzel v roke Središnji odbor, da dovede kopališče v čimprejšnji štadij kakršnega zahtevajo invalidske potrebe. Treba je nujnih naprav, posebno na morju, da se usposobi kopališče za svoj namen v prihodnji sezoni. Za to pa potrebuje tozadevno združništvo sredstev. Osnovani so deleži te zadruge po 10 Din. Pozivljamo naše tovariše, vsaj boljše situirane, da vpišujejo deleže, da postanejo člani in pomagajo akciji. Seveda se potem lahko poslužijo svojih pravic v sezoni. Podpisovanje naj se vrši preko Oblastnega odbora.

Velika loterija. Invalidska zadruga A. D. v Beogradu nam je poslala precej srečk njene velike loterije, ki je namenjena za gospodarsko ojačenje našega zadrugarstva. Vsaka srečka stane 30 Din, na njo pa se dobi sigurno 100 Din, ako se jo polno vporabi na sledeči način: Kupec srečke si more prištediti sigurno 70 Din. V vsaki srečki so napisane trgovine, pri katerih je mogoče dobiti popust. Imena trgovcev so tudi iz Slovenije. Ako imejitelj srečke kupuje pri dotičnih trgovcih, plača za vsakih 100 Din samo 95 Din, za ostalih 5 Din pa predloži 5 kuponov po 1 Din, kakršnih ima na vsaki srečki po 100 komadov. Poleg te ugodnosti pa se s srečko igra še na 2000 dobitek v celokupni vrednosti 500.000 Din. Ako se ima srečo, lahko zadene tudi dobiček. Žrebanje srečk bo 1. decembra 1926. Tovariši in tovarišice naročajte te srečke pri Oblastnemu odboru. Krajevni odbori naj zbirajo naročnike, pošljejo denar in se jim takoj srečke pošljejo.

Tobačna trafika v Bohoričevi ulici 10 v Ljubljani je razpisana. Ako reflektira na njo kak invalid ali vdova ki more dobiti lokal in potreben denar za nabavo naj se zglasi med uradnimi urami v pisarni Krajevnega odbora v Ljubljani.

Tobačna trafika v Žalcu hiš. šte. 21 je razpisana. Letni kosmati donos te trafike je znašal dosedaj 2709 Din. Vojni invalidi in voine vdove ki so po invalidskem zakonu zaščiteni in se zanimajo za to trafiko, se pozivljajo da se zglasijo do 3. novembra t. l. v pisarni krajevnega odbora U. V. I. v Celju, kjer dobiijo nadaljnje informacije. Predpogoj je primeren lokal in potreben kapital za pričetek obratovanja.

Pletilje, dobro izvežbane moči na pletilnih strojih pridne delavke se srečujejo k dobremu zaslužku. Poleg njih se sprejme tudi par deklic, ki so pridne in noštene za učenje. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe naj se pošiljajo direktno na tov. Franca Tainerja, oletarja v Toplicah pri Novem mestu.

Kuharico, dobro gospodinjico ki zna samostojno kuhati in voditi hišno gospodinjstvo, samsko ali vdovo brez otrok sprejme tovariš Franc Tainer. Toplice pri Novem mestu.

Druge novice.

Zaposlitev invalidov. V ministrstvu za socialno politiko je izdelan nov pravilnik glede zaposlitve invalidov v zmislu člena 32. invalidskega zakona. Po tem pravilniku bodo invalidi

zaposleni zlasti v vseh državnih in samoupravnih zavodih in ustanovah, kakor tudi pri vseh od države privilegiranih in subvencioniranih podjetjih. Ministrstvo bo dalje pozvalo vse trgovske, obrtne in industrijske korporacije, da zaposle invalide. Zadevni komunike ministrstva za socialno politiko o zaposlitvi invalidov navaja, da je v naši državi 33 oblasti, okoli 400 srezov in skoraj 5000 občin. Samo tu bi se moglo zaposliti okoli 25% invalidov, s čimer bi se napravila invalidom velika usluga. Poleg tega pravilnika izda ministrstvo tudi pravilnik glede odpravnice invalidom.

Novo poslopje pošne hranilnice. Na Aleksandrovi cesti v Ljubljani so pričeli z zgradbo novega poslopja pošne hranilnice.

Dijake uniformirajo. Prosvedno ministrstvo se je odločilo na predlog beogradskih ravnateljev srednjih šol uniformirati srednješolske dijake. Uniformiranje se utemeljuje s tem, da bo lažja kontrola dijakov izven šole.

Brezposelnost v Zagrebu. Pri državni borzi dela v Zagrebu je od 1. januarja do 10. oktobra iskalo dela 16.639 oseb. Službe je dobilo le 3630 oseb. 7934 oseb je odpotovalo iz Zagreba, da si poiščejo delo drugod; med temi je odšlo 1223 delavcev v Francijo.

Brezposelnost v Angliji. Začetkom oktobra je bilo na Angleškem 1.573.000 brezposelnih, to je za 275.000 več kot lansko leto.

Nov zakon za sklenitev zakona je uveljavljen v Turčiji in se ne njegovih določilih ne morejo poročiti ženske pod 18. leti. Porodne formalitete so slične predpisom v evropskih državah.

Kupčiska notovanja bivšega habsburškega nadvojvode — jugoslovenskega državljan. ki se mudi sedaj na Dunaju ga privede v Ameriko. Sin nadvojvode Leopolda Salvatorja. Leopold je jugoslovenski državlian in živi stalno v Zagrebu kjer se je pred šestimi meseci poročil s hčerko bivšega barona Vladimiria Nikolića. Sedaj odpotuje v Ameriko, da bo proti honorariu osebno vodil javno dražbo od njegov prodanih umetnostnih predmetov antikvitet in orožja.

Angleška rudarska stavka. Ponudba lorda Derbyja, da je pripravljen posredovati v premogovni krizi je vzbudila veliko pozornost. V svojem govoru v Leirhu v Lancashireu je Derby izjavil, da je mogoče najti izhod ki bi zadovoljil obe stranki. Rudarski tajnik Cook je izjavil, da sprejema posredovanje lorda Derbyja.

Požar v carigratskem predmestju. Velikanski požar je uničil predmestje Carigrada Mal tepe. Uničenih je bilo mnogo trgovin, 102 hiši in ena mošeja. Požarna bramba ni mogla udušiti ognja.

Katastrofalni potres v ruski Armeniji je onustošil Erivanu, kjer je trajal 20 sekund. V Aleksandropolu na 23 sekund. V obeh mestih so dosedaj umrli več sto mrtvih ranjenih na več tisoč. Skoraj vsa poslopja so več ali manj poškodovana.

Ameriške voine ladje v Šangaju. Na Kitajskem divja državljanska vojna. Rdeča armada je zmagovita. Amerika je poslala v Šangaj več ameriških oklopnih križark in torpednih rušilcev.

Raznoterosti.

Bosanski rudarji zahtevajo obnovo kolektivne pogodbe iz leta 1925, med Savezom rudarjev in direkcijsko državnih podjetij.

Državni dečji domovi. V proračunu ministrstva za socialno politiko je določenih za vzdrževanje državnih dečjih domov 6 milijonov dinarjev za prehrano otrok, 1 milijon dinarjev za obleko, 700.000 dinarjev za obutev, 150.000 dinarjev za posteljnino in 160.000 dinarjev za perilo.

Sanatorij za tuberkulozne v Mariboru. Minister za narodno zdravje je dal protituberkulozni ligi v Mariboru podporo v znesku 50.000 dinarjev za zgradbo sanatorija.

Izraba vodnih sil po vsem svetu. V grških finančnih krogih se je stvaril konzorcij, ki bo izrabil vodne sile Vladovo slapov zahodno od Soluna ter postavil veliko električno centralo. V Palestini se je nekemu podjetju posrečilo dobiti koncesijo za izrabo vodnih sil po vsej deželi.

Na Novi Zelandiji se izraba tamkajšnjih vodnih sil vedno bolj razvija, kjer ima koncesijo privatni sindikat. V glavnem se tam uporablja električna sila za tovarne dušike.

»Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/17 pošlje vsakemu naročniku »Vojnega invalida« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.

Odgovorni urednik: Stanko Tomc.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zanjo odgovarja: France Štrukelj.